

Kronans Apotek
Hållbarhetsredovisning | 2023

Innehåll

Tillsammans för en värld som mår bra	4
Om Kronans Apotek.....	5
Intressent- och väsentlighetsanalys	6
En viktig samhällsroll - så arbetar vi med hållbarhetsfrågor	11
Vi ser till helheten och utmanar oss själva	14
Vårt kunderbjudande	15
Vår verksamhet.....	22
Vår leverantörskedja	31

Om rapporten

Denna redovisning är Swedish Pharmacy Holding AB:s hållbarhetsredovisning och har upprättats i enlighet med ÅRL 6 kap § 10–14. I redovisningen beskrivs Swedish Pharmacy Holding AB, riskhantering och värdeskapande samt visar kopplingen mellan strategi och företagets engagemang för en hållbar global ekonomi.

Styrelsen avlämnar härmed hållbarhetsrapporten för räkenskapsåret 2023-01-01 – 2023-12-31

Stockholm 2024-03-12

Erik Sjögren
vd Kronans Apotek

Katarina Gabrielson
ordförande Swedish Pharmacy Holding AB

"Under 2024 kommer vi genomföra vår nya hållbarhetsutbildning och utbilda samtliga 3000 medarbetare på alla våra apotek".

Tillsammans för en värld som mår bra

Vår vision på Kronans Apotek är en värld som mår bra. En vision som idag känns viktigare än någonsin. Alla har vi påverkats av det oroliga året 2023, med en omvärld som är i gunning. I allt det jobbiga är det dock viktigt att orka se till det positiva, och är det något som den senaste tiden verkligen klarlagts så är det kraften i samarbete. Om och om igen ser vi fantastiska resultat av människors gemensamma insatser, allt från insamlingar till forskningsgenombrott. Det gäller både när vi ser till vår egen verksamhet och branschen i stort. Därför ser vi på Kronans Apotek fram emot att, som en del av det nya gemensamma hållbarhetsrådet i Sveriges Apoteksförning, driva hållbarhetsarbetet framåt för att på bästa sätt bidra till en positiv samhällsutveckling.

För Kronans Apotek var 2023 ett förändringsår. I och med sammanslagningen mellan tidigare Kronans Apotek och Apoteksgruppen blev två företag ett. Här har vi haft stort gemensamt fokus på hållbarhetsarbetet för att få med det bästa från våra två tidigare verksamheter. Tillsammans har vi tagit stora kliv. Vi som bolag har definierat att vårt hållbarhetsarbete ska "se till helheten", och det gör vi genom att se till hela värdekedjan; kunderbudandet, vår egen verksamhet och hela vårt leverantörsled.

Vi ser även att hållbarhet går hand i hand med vår affär. Ett synsätt som hjälper oss säkerställa att hållbarhet är inkluderat i alla delar av verksamheten. Ett konkret exempel från året som gått är arbetet med Kronans Apoteks nya kultur, "Kronans Apotek må bra-kultur". Här finns vår styrka som företag. Kulturen är nyckeln till vår framgång som särskiljer oss som arbetsgivare. Under 2024 fortsätter vi vår kulturrese för att alla medarbetare ska känna att den genomsyrar hela företaget.

Om vi fortsätter blicka framåt kommer vi under 2024 även att lansera **Kronans Apotek Hållbarhetsstrategi – en färdplan mot 2030**. Arbetet med den nya strategin påbörjades under 2023 där vi bland annat fastställde vår hållbarhetsstrategi för våra egna varumärken. Att börja med oss själva var ett självklart beslut, det är här vi har störst ansvar men även störst möjligheter att påverka branschen i stort. Nästa steg för oss blir att lansera konkreta hållbarhetsmål mot 2030. Vår förhoppning är att vi genom denna färdplan kommer kunna inspirera vår bransch och läkemedelsindustrin till att höja ambitionerna i syfte att accelerera den hållbara utvecklingen.

Oavsett våra egna högt ställda krav och ambitioner finns det hållbarhetsutmaningar där vi som enskild aktör har svårt att nå resultat helt på egen hand. Ensam är inte stark. Här behövs gemensamma insatser från apoteksbranschen för lösningar med bästa möjliga resultat. På Kronans Apotek vill vi bland annat driva på för ökad transparens och krav inom läkemedelsindustrin kopplat till klimatpåverkan och mänskliga rättigheter vid läkemedelstillverkning.

Under 2024 kommer vi genomföra vår nya hållbarhetsutbildning och utbilda samtliga 3000 medarbetare på alla våra apotek. Detta för att öka medvetenheten och kunskapen i viktiga hållbarhetsfrågor. Vårt hållbarhetsarbete är en ständig strävan efter att göra det vi gör idag ännu bättre imorgon. Både sett till oss själva som företag och som en del av apoteksbranschen. Så lyckas vi med vårt hållbarhetsarbete. På så sätt bidrar vi till en värld som mår bra.

Erik Sjögren, vd Kronans Apotek

Om Kronans Apotek

I oktober 2022 slogs Kronans Apotek AB och Apoteksgruppen i Sverige AB samman. Under 2023 har samtliga apotek inom Apoteksgruppen i Sverige AB profilerats om och verkar nu under det gemensamma varumärket Kronans Apotek. När vi i den här redovisningen skriver Kronans Apotek innefattar det koncernens två bolag Kronans Apotek AB och Apoteksgruppen i Sverige AB.

Sedan sammanslagningen är Kronans Apotek den största apotekskedjan sett till antalet apotek, med närmare 500 apotek i hela Sverige och en stark e-handel som är tillgänglig för kunderna dygnet runt. Kronans Apotek har sitt servicekontor i Stockholm, ett distansapotek i Enköping och kundservice i Kalmar samt på utvalda apotek runtom i landet. Tillsammans är vi cirka 3600 medarbetare som arbetar efter visionen: en värld som mår bra.

VÅRA ÄGARE

Kronans Apotek AB och Apoteksgruppen i Sverige AB ingår i koncernen Swedish Pharmacy Holding AB. Koncernen ägs av Euroapotheca och Oriola Corporation.

VI ÄR EN KVALITETSSTYRD VERKSAMHET

Det krävs tillstånd av Läkemedelsverket för att få bedriva apoteksverksamhet i Sverige. Med apotek menas här öppenvårdsapotek – alltså apotek som en person kan besöka för tillgång till läke-

medel och få sitt recept expedierat. Läkemedel definieras som potenta substanser som har bevisad effekt. De gör stor nytta när de hanteras och används korrekt, men kan ställa till skada och besvär om de används felaktigt. Apotek innefattas också av omfattande regelverk från en rad olika myndigheter med insyn i verksamheten. Dessa utgör i stor utsträckning ett skydd för både apotek och patient. De är också en viktig del av Kronans Apoteks egenkontrollprogram med tydliga rutiner och instruktioner för ett kontinuerligt och säkert kvalitetsarbete.

Varje apotek har en egen läkemedelsansvarig och som stöd till våra lokala apotek finns regionala kvalitetsspecialister. Kvalitetsarbetet följs upp med årliga egeninspektioner på samtliga apotek. Avvikelse utreds och om allvarliga brister upptäcks anmäls de till Läkemedelsverket.

Tack vare våra kompetenta medarbetare erbjuder vi expediering av läkemedel och handelsvaror samt allmän rådgivning. Våra långsiktiga samarbeten, med bland annat hudläkare och andra läkare, möjliggör att vi kan erbjuda specialistrådgivning som exempelvis födelsemärkeskontroll och vaccinering. Vi har en utvecklad e-handel som varje dag hjälper kunder att få tillgång till sina läkemedel och andra produkter.

Via våra medarbetarutbildningar skapar vi goda förutsättningar för personlig utveckling, vilket i sin tur bidrar till våra konsumenters hälsa och säkerhet. Vår spetskompetens medför att vi hanterar läkemedel på ett ansvarsfullt sätt. Via vår rådgivning ökar vi medvetenheten och kunskapen om säker läkemedelshantering i samhället. Vi är tillgängliga för alla och genom vårt starka engagemang ser vi till att våra kunder får snabb och säker återkoppling.

Intressent- och väsentlighetsanalys

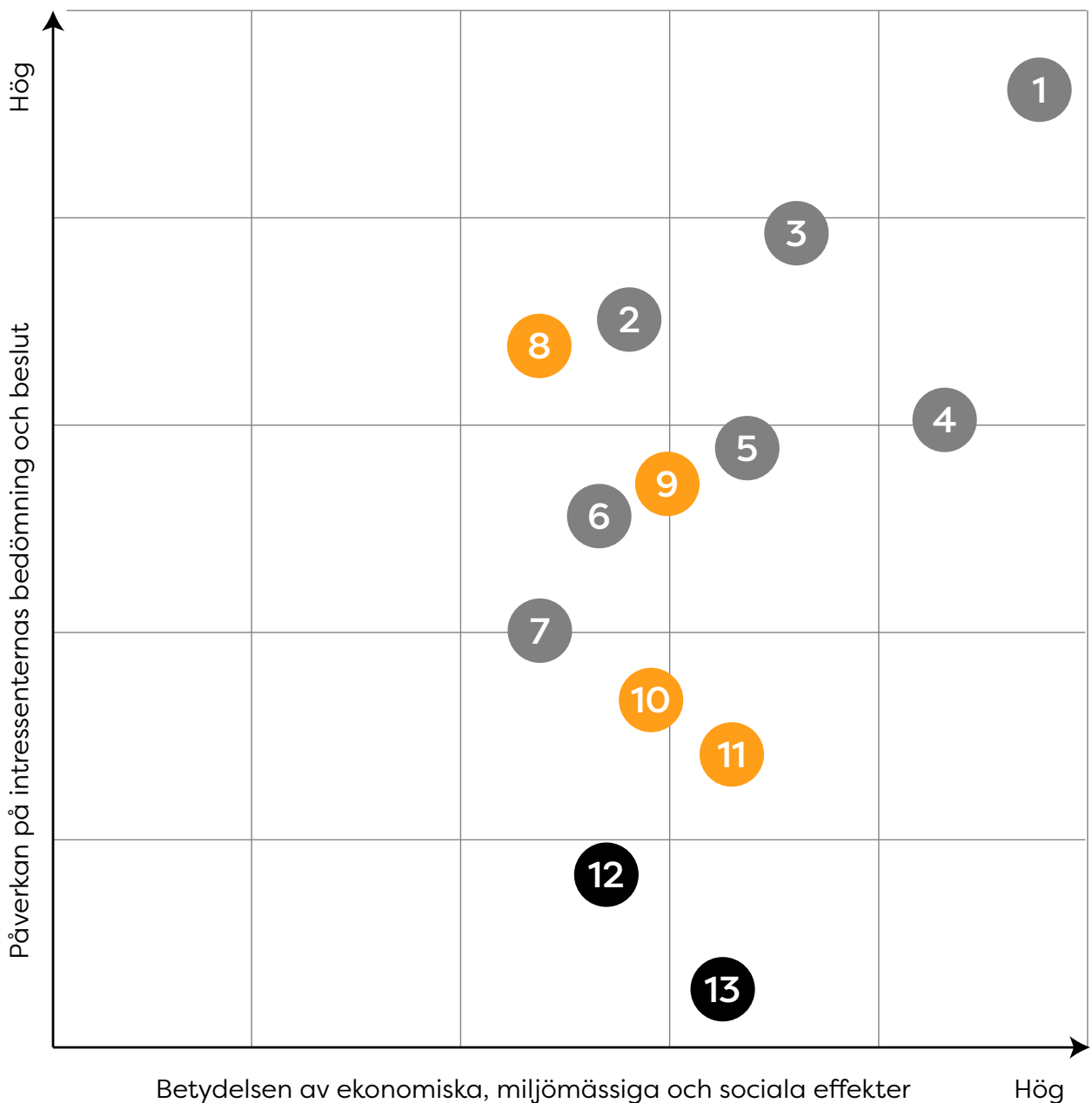
Under 2023 genomförde vi på Kronans Apotek en ny väsentlighetsanalys. Ett omfattande arbete som gjorts i linje med de kommande regelverken för extern hållbarhetsredovisning, det så kallade CSRD-direktivet (Corporate Sustainability Reporting Directive). Den nya väsentlighetsanalysen fastställdes av ledningsgruppen så sent som i december 2023, därmed kommer denna ligga till grund för kommande hållbarhetsredovisningar. Årets hållbarhetsrapport grundar sig därför fortsatt på den väsentlighetsanalys som presenterades i hållbarhetsrapporten från 2022.

BEFINTLIG VÄSENTLIGHETSANALYS

Grunden för 2023 års redovisning är fortsatt baserad på den väsentlighetsanalysen som togs fram 2018 och som grundar sig på en intressentdialog med kunder, medarbetare, investerare och samarbetspartners. Enkäten som låg till grund för analysen genererade fler än 460 svar och resultaten kompletterades med djupintervjuer.

Under 2021 reviderades väsentlighetsanalysen. Bland annat granskades analysen utifrån fokus på socialt ansvar. Förutom en intern undersökning intervjuades nyckelintressenter för att se över hållbarhetsaspekternas fortsatta relevans och intressenternas förväntningar. Revisionen resulterade inte i några betydande förändringar jämfört med bedömningen som gjordes 2018.

I väsentlighetsmatrisen på nästa sida presenteras hållbarhetsaspekterna utifrån väsentlighet för våra intressenter, och betydelse för vår påverkan. Den vertikala axeln visar intressenternas bedömning, och på den horisontella axeln syns betydelsen av Kronans Apoteks ekonomiska, miljömässiga och sociala effekter.

Sociala konsekvenser:

- 1 Säkra och punktliga leveranser av läkemedel
- 2 Hållbar användning av läkemedel
- 3 Kompetensutveckling för medarbetare
- 4 Som arbetsgivare satsa på hälsa, välbefinnande och säkerhet
- 5 Utveckla hälsa och välbefinnande i samhället
- 6 Samarbeta med etiska partners
- 7 En rättvis och jämlik arbetsplats som stöder mångfald

Miljö:

- 8 Minimera miljöpåverkan av läkemedelsavfall
- 9 Minimera avfall* och öka återvinningsgraden
- 10 Energieffektivisering
- 11 Minska CO2 utsläpp

Ekonomi:

- 12 Transparent och tillförlitlig rapportering av resultat
- 13 Hållbar utveckling och ekonomisk lönsamhet

*Ej livsmedelsavfall

NY VÄSENTLIGHETSANALYS FÖR 2023

Det nya EU-direktivet CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) gällande hållbarhetsredovisning kräver att företag utför en dubbel väsentlighetsanalys. Den analys som Kronans Apotek genomfört under 2023 kommer att ligga till grund för kommande rapportering, som är i linje med EU-direktivet Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD).

En dubbel väsentlighetsanalys i enlighet med CSRD innebär att företag bedömer sina väsentliga hållbarhetsfrågor baserat på två olika infallsvinklar; företagets påverkan på sin omgivning samt företagets ekonomiska påverkan. Syftet med den nya metoden är att stötta företagen att rikta sina ansträngningar mot de frågor där de faktiskt kan göra störst skillnad.

En förändring jämfört med tidigare metoder är med andra ord att beslutsprocessen nu i större utsträckning ska baseras på faktisk påverkan snarare än enbart på intressenternas betydelse (som har varit utgångspunkten i tidigare regelverk).

Den nya väsentlighetsanalysen för Kronans Apotek har genomförts tillsammans med Grant Thornton. Analysen baseras på input från interna och externa intressentdialoger. En analys som utgår ifrån de två olika väsentliga infallsvinklarna; faktisk påverkan på omgivningen (impact) och den finansiella påverkan. Den delen i analysen som tar hänsyn till påverkan baseras på de två dimensionerna sannolikhet och konsekvens, medan finansiell-väsentlighet baseras på de två dimensionerna finansiell omfattning och sannolikhet, se bild nedan som illustrerar just detta.

Inför genomförandet av väsentlighetsanalysen togs en bruttolista fram med potentiellt väsentliga hållbarhetsaspekter. Denna lista hade som utgångspunkt i följande aspekter:

- **ESG-standarder och benchmark**
- **Branschpraxis**
- **ESRS Appendix**

Efter analysen genomförde Kronans Apotek även en CSRD gap-analys som syftar till att identifiera inom vilka områden som Kronans Apotek behöver stärka sin styrning och rapportering. Detta för att fortsatt kunna leva upp till legala krav, men också våra kunders, investerares och andra intressenters krav och förväntningar. Gap-analysen är baserad på de fyra rapporteringskategorierna i ESRS-upplysningarna:

- **Allmänna (hur företaget ska rapportera)**
- **Miljö (till exempel föroreningar och klimatförändringar)**
- **Sociala (till exempel egna anställda och mänskliga rättigheter)**
- **Styrning (till exempel affärsetik och korruption)**

Den nya dubbla väsentlighetsanalysen, samt CSRD gap-analysen, presenterades och godkändes av Kronans Apoteks ledningsgrupp i december 2023. Det slutliga resultatet av vår nya väsentlighetsanalys presenteras på nästa sida.

Vi kommer under 2024 att fokusera på att arbeta vidare utifrån de insikter CSRD gap-analysen gett oss. Insikterna vägleder oss i hur vi ska arbeta för att säkerställa att vi lever upp till lagkrav för kommande rapportering.

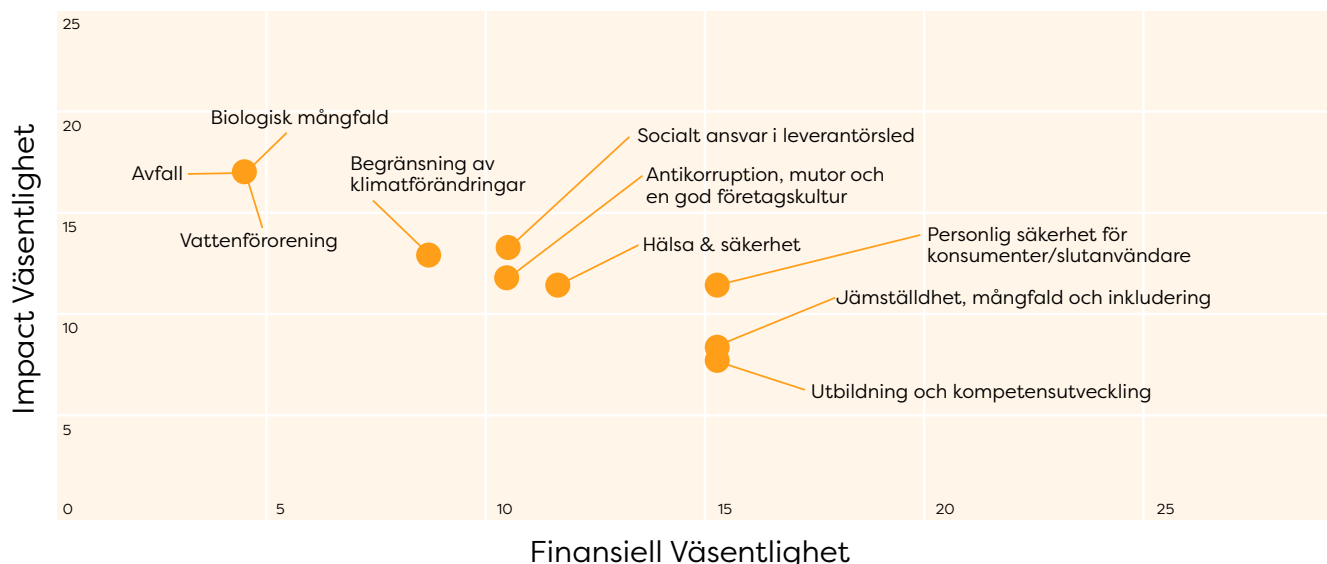

Det slutliga resultatet presenteras i tabellen till höger och visualiseras i matrisen nedan. Det är dessa väsentliga aspekter som ESRS gap-analysen baseras på som ett nästa steg.

Topp 10 aspekter

- 1 Personlig säkerhet för konsumenter/slutanvändare
- 2 Socialt ansvar i leverantörsled
- 3 Hälsa & säkerhet
- 4 Jämställdhet, mångfald och inkludering
- 5 Utbildning och kompetensutveckling
- 6 Antikorrupcion, mutor och en god företagskultur
- 7 Biologisk mångfald
- 8 Vattenförorening
- 9 Avfall
- 10 Begränsning av klimatförändringar

DUBBEL VÄSENTLIGHETSMATRIS

En viktig samhällsroll

Så arbetar Kronans Apotek med hållbarhetsfrågor

Som stor aktör på den svenska apoteksmarknaden har vi en viktig samhällsroll. Med det följer även ett ansvar. Det är därför naturligt för oss att vara engagerade i främjandet av hållbar affärsutveckling.

Med engagemang och långsiktigt fokus skapar vi värde för samhälle, konsument och medarbetare. Hållbarhet är integrerat i samtliga delar av vår verksamhet med syftet att bidra till att människa, samhälle och planet ska må bättre.

KRONANS APOTEKS VÄRDEORD:

Ansvarsfulla
Nyfikna
Tillsammans

Med värdeorden som bas driver vi en hållbar utveckling i hela vår värdekedja. Vi har valt att dela in vår värdekedja i tre ansvarsområden; vårt kunderbjudande, vår verksamhet och vår leverantörskedja.

STYRNING OCH ANSVAR

Kronans Apoteks hållbarhetspolicy är grunden för hela vårt hållbarhetsarbete och syftar till att vägleda oss både strategiskt och operativt. På detta sätt blir policyn ett stöd för medarbetare, oavsett om hen arbetar på ett fysiskt apotek, vårt distansapotek, kundservice eller servicekontor.

Vi ser hållbarhetsarbetet som ett tvärfunktionellt samarbete. Därför är hållbarhet en integrerad del i hela verksamheten. För det är tillsammans som vi ser att vi kan lyckas med att driva en hållbar affärsutveckling.

Kronans Apoteks ledningsgrupp är ytterst ansvarig för att säkerställa att rätt förutsättningar finns inom respektive affärsområde. Hållbarhetschefen ansvarar för att ta fram, och förankra, företagets strategiska hållbarhetsarbete. Ett arbete som i första hand förankras med kvalitets- och hållbarhetsdirektören, och därefter med ledningsgruppen i sin helhet. Hållbarhetschefen ansvarar även för att driva, och följa upp, företagets strategiska hållbarhetsarbete.

I Kronans Apoteks Hållbarhetsråd ingår representanter från olika delar av verksamheten. Rådets övergripande syfte är att kontinuerligt följa upp hållbarhetsarbetet samt dela kunskap och bidra till ökad medvetenhet inom området. Hållbarhetsrådets representanter är även delaktiga i arbetet med att bereda strategiskt viktiga frågor inför vidare beslut i ledningsgruppen.

På Kronans Apotek arbetar vi kontinuerligt för att alla medarbetare ska ha goda kunskaper om vilka hållbarhetsfrågor som är mest relevanta för vår bransch. Vi delar även kunskap om den affärsmässiga nyttan som följer av att arbeta strategiskt och systematiskt med hållbarhet. Under 2023 påbörjades ett omfattande arbete med att uppdatera vår grundläggande hållbarhetsutbildning, en utbildning som är obligatorisk för samtliga medarbetare. Den nya utbildningen beräknas vara uppdaterad och klar under 2024.

VÅRA HÅLLBARHETSMÅL OCH VÄGEN FRAMÅT

2021 tog Kronans Apotek AB fram en hållbarhetsstrategi med kort- och långsiktiga mål. Här fanns övergripande hållbarhetsmål och tillhörande nyckeltal med syftet att fungera som stöd för verksamheten i det operativa arbetet.

Det är dessa mål som vi inom Kronans Apotek har arbetat med och följt upp under året som gått. Eftersom dessa mål var satta till 2023 har vi nu analyserat och summerat resultaten. Utfall och kommentarer till respektive mål är redovisade i tabellen nedan.

Långsiktiga mål

Mål 2021-2023

Utfall och kommentar till genomfört arbetet

Society

Förbättra människors hälsa

(FN:s globala hållbarhetsmål)

Vi strävar efter en hållbar och säker läkemedelsanvändning. Vårt mål är att förbättra läkemedelsrådgivningen och hjälpa fler kunder med sina receptläkemedel.

Vi strävar efter hälsofrämjande tjänster. Vårt mål är att utveckla ett utbud som gör det enklare att må bra.

Vi strävar efter hållbara produkter i sortimentet. Vårt mål är att öka andelen miljömärkta varor.

Genom våra tydliga rutiner och våra medarbetares goda kompetens och möjlighet till utbildning har vi genom vår dagliga verksamhet bidragit till detta mål.

Vi har under de senaste åren bland annat fokuserat på att utveckla tjänster som möjliggör att vi finns tillgängliga för alla målgrupper i samhället. Ett fint resultat från vårt arbete är utmärkelsen "Market Award 2023", som är ett fint kvitto på vårt arbete för ökad tillgänglighet för alla i samhället. Läs mer om det i intervjun på sidan 16.

Vi har under de senaste åren arbetat för en ökad andel av hållbarhetsmärkta varor. Här ser vi att vi med vår nya hållbarhetsstrategi för våra egna varumärken kommer kunna fortsätta detta arbete även mot 2030.

People

De mest engagerade medarbetarna i apoteksbranschen

Vi strävar efter motiverade medarbetare med högt engagemang. Vårt mål är att öka engagemangindex.

Vi strävar efter att medarbetare trivs på jobbet och satsar på ledarskap och kompetens. Vårt mål är att minska personalomsättningen.

Vi strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare. Vårt mål är att öka andelen ambassadörer som rekommenderar Kronans Apotek som arbetsplats.

Vi är stolta över det arbete som gjorts kopplat till vår nya "må bra-kultur" och vårt nya kulturramverk som förankrades under 2023.

Genom vår "må bra-kultur" säkerställer vi att våra medarbetare får rätt förutsättningar för att kunna må bra och trivas på jobbet. Vårt fokus på välmående medarbetare hoppas vi kunna inspirera samhället i stort.

Genom företagets kulturramverk är vår förhoppning att vi som arbetsgivare ska vara en förebild för branschen och på sikt öka andelen ambassadörer som rekommenderar Kronans Apotek som arbetsplats.

Planet

Koldioxidneutralitet 2030

Vårt mål att minska klimatpåverkan från energi och transporter.

Vi strävar efter att minska miljöpåverkan från läkemedel. Vårt mål är att påverka läkemedelsbranschen, guida kunder och samla in läkemedelsavfall.

Genom våra insatser under de senaste åren har vi lyckats minska klimatpåverkan från både energiförbrukningen och från transporter. Men vi ser att genom vårt fortsatta fokus och arbete kommer vi kunna minska klimatpåverkan ytterligare från vår egen verksamhet och på så vis bidra positivt till samhället.

Genom fortsatt fokus på ökad medvetenhet både bland medarbetare och kunder kopplat till apoteksbranschens gemensamma guide Välvald ser vi att vi bidrar till att på sikt kunna påverka läkemedelsbranschen ytterligare. Vi ser även fram emot att genom Sveriges Apoteksförenings nya hållbarhetsråd kunna driva frågan vidare tillsammans med våra branschkollegor.

NÄR VI TVÅ BLEV ETT

Under 2022 gick företagen Apoteksgruppen i Sverige AB och Kronans Apotek AB samman. Som nya Kronans Apotek har vi under 2023 fokuserat på att lägga grunden för vårt hållbarhetsarbete. En ny hållbarhetsstrategi kommer utvecklas under 2024. Den nya strategin för Kronans Apotek grundar sig på tidigare värdefulla erfarenheter från både Kronans Apotek AB och Apoteksgruppen i Sverige AB.

Rent konkret har detta arbete under 2023 bland annat resulterat i följande styrande dokument och som nu ligger till grund för vårt strategiarbete framåt:

- **Kronans Apoteks Hållbarhetspolicy**
- **Kronans Apoteks Affärsetiska riktlinjer**
- **Kronans Apoteks Färdplan för våra egna varumärken**
- **Kronans Apoteks Kulturramverk**

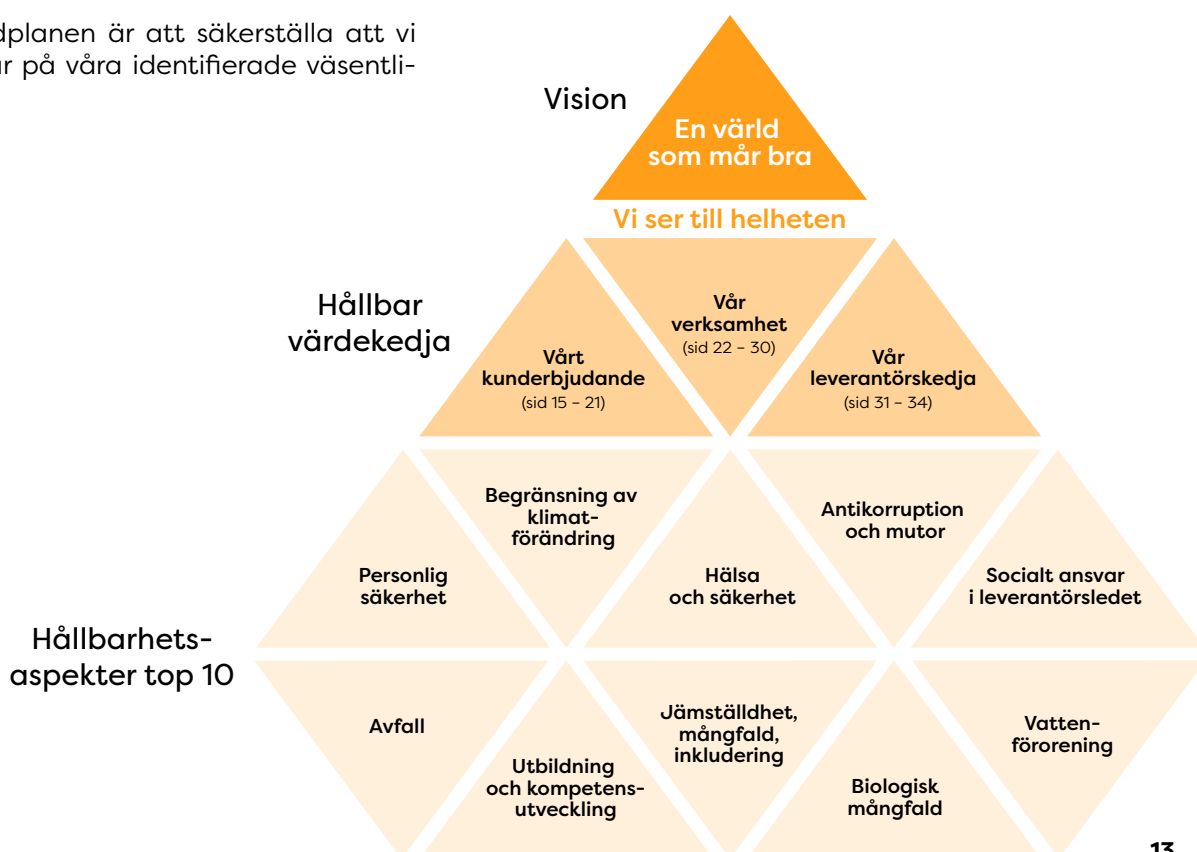
I vår hållbarhetspolicy har vi definierat hur vi bäst ska driva vårt hållbarhetsarbete. Det är även i denna policy som vi har definierat ytterligare ett framtida strategiskt viktigt styrdokument; Kronans Apoteks Hållbarhetsstrategi - Färdplan mot 2030.

Syftet med färdplanen är att säkerställa att vi framåt fokuserar på våra identifierade väsentli-

ga hållbarhetsaspekter (identifierade i samband med genomförd dubbel väsentlighetsanalys i linje med CSRD-direktivet) samtidigt som färdplanen ska bidra till våra strategiska affärsmål och gå i linje med vår vision – En värld som mår bra. Här utgår vi från den väsentlighetsanalys som gjordes under 2023. Vår ambition är att den nya färdplanen ska innehålla högt uppsatta mål som kan utmana oss och stärka vår affär. Vi ser även att den nya färdplanen hjälper oss med arbetet att bidra till en hållbar utveckling inom hela apoteksbranschen, läkemedelsindustrin och därmed även till FN:s globala utvecklingsmål.

Arbete pågår med att identifiera Kronans Apoteks Hållbarhetsstrategi och vi räknar med att den ska vara fastställd i början av 2024.

Nu ser vi fram emot att under 2024 lansera vår nya långsiktiga strategi; **Kronans Apotek Hållbarhetsstrategi – färdplan mot 2030.**

Vi ser till helheten och utmanar oss själva

På Kronans Apotek verkar vi för en värld som mår bra. Genom vårt uppdrag och verksamhet är vi med och bidrar till en hållbar utveckling, såväl lokalt som globalt. Vi ser till helheten och bidrar därmed till ständiga förbättringar inom såväl miljöarbete som klimatarbete, och inom de sociala aspekterna i vår omvärld. För att lyckas kan vi inte fortsätta göra som vi alltid har gjort. Vi måste hela tiden utmana oss själva och branschen i stort och vi måste därför måste vi våga höja röst och testa nya vägar. Det gör vi genom att utgå från forskning och beprövad erfarenhet, men också samlad kunskap från vår verksamhet. Vi ser den affärsmässiga nyttan av att arbeta strategiskt och systematiskt med hållbarhet som därför är integrerat i hela företaget.

På Kronans Apotek är vi måna om att vara en ansvarsfull arbetsgivare. Kronans Apoteks Affäretiska riktlinjer vänder sig till alla medarbetare och hjälper oss att säkerställa att vi bedriver vår verksamhet på ett ärligt och öppet sätt. Vi strävar efter att vara en inkluderande arbetsgivare som ser styrkan i våra medarbetares olikheter. Vi ser nämligen bredden av olika erfarenheter, kunskapsområden och bakgrunder som en viktig förutsättning för att kunna möta och hjälpa våra kunder på bästa sätt.

Vi är även en samarbetspartner med höga etiska normer. Kronans Apoteks Uppförandekod vänder sig till just våra leverantörer av varor och tjänster. Den finns för att se till att vi är med och bidrar positivt till samhället. Vi ställer höga krav och vi arbetar tillsammans med alla våra leverantörer för en ökad transparens och en ärlig och öppen dialog som värnar om allas välbefinnande.

Vi har valt att dela in vår värdekedja i tre ansvarsområden; **vårt kunderbjudande**, **vår verksamhet** och **vår leverantörskedja**. I kommande stycken i redovisningen presenterar vi hur vi driver hållbarhetsarbetet inom dessa tre delar i syfte att säkerställa att vi ser till helheten och tar ansvar för alla delar i vår värdekedja.

Vårt kunderbjudande

Som apotek är vår främsta prioritet att erbjuda våra kunder professionell rådgivning och stöd för en trygg och säker läkemedelsanvändning. Vi utvecklar också hälsofrämjande tjänster som hjälper våra kunder till en bättre hälsa. Vi tar även ansvar för att dessa produkter och tjänster är producerade och utformade på ett säkert och hållbart sätt.

Vi ifrågasätter dagens sanningar för att stärka kunderbjudandet

På Kronans Apotek utvärderar vi kontinuerligt vårt kunderbjudande och utmanar oss själva till att ta modiga beslut, bland annat genom att ifrågasätta dagens sanningar och hela tiden tänka långsiktigt. Vi arbetar kontinuerligt för att underlätta för våra kunder att göra medvetna val. Genom tydlig information och vägledning till kunder, leverantörer och myndigheter vill vi bidra till ökad transparens inom de väsentliga hållbarhetsaspekterna för vår bransch. Här finns våra Affärsetiska riktlinjer som ett stöd för alla våra medarbetare.

Hej Emelie Smedshammar! Product Owner Digital Sales RX

Att verka för ökad tillgänglighet har varit ett fokusområde för oss under flera år. Under åren har vi bland annat gjort löpande förändringar för att tillgänglighet ska bli en naturlig del i våra arbetsprocesser i utvecklingen av vår hemsida och app. Här har vi exempelvis krav på att nya funktioner som tillkommer uppfyller Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) och testas därefter. För att få veta lite mer om hur arbetet fortgått under 2023 har vi intervjuat Emelie Smedshammar, Product Owner Digital Sales RX (receptbelagda läkemedel) och legitimerad Apotekare.

**Alla ska kunna beställa
recept online – så har
Kronans Apotek utvecklat
hemsida och app med
fokus på tillgänglighet**

BERÄTTA HUR VI PÅ KRONANS APOTEK UNDER 2023 ARBETAT FÖR ATT BIDRA TILL ÖKAD TILLGÄNGLIGHET?

-Det är inte en helt enkel process då det kräver att flera funktioner samarbetar tätt och tar ansvar för sin del, allt från utvecklare och produktägare till designers. Vi har också börjat förbereda oss inför det lagkrav som kommer 2025, ett krav som innebär att vi måste redogöra för vad på hemsidan, och appen, som inte uppfyller kraven på tillgänglighet. Målet är givetvis att alla delar ska uppfylla kraven när dessa väl träder i kraft. Flera av våra utvecklare har också genomgått utbildning och blivit certifierade inom tillgänglighet. Till vår hjälp har vi bolaget AxessLab som stöttar oss i specifika frågor samt håller utbildningar och workshops.

Under början av 2023 lanserade vi en helt ny sida för beställning av recept online. Vi har under lanseringen genomfört användartester för synskadade vilket bidrog med viktig kunskap om användarens utmaningar. Ett arbete som sedan resulterade i ytterligare förbättringar av den nya tjänsten vilket stärkt hela vår kundresa.

VAD SKULLE DU SÄGA ÄR VÅR STYRKA KOPPLAT TILL TILLGÄNGLIGHET?

-Vi har jobbat med dessa frågor så pass enträget att det nu är en självklar del i det dagliga arbetet. Våra utvecklare är fantastiska och de skulle aldrig släppa en funktion utan att ta hänsyn till dess tillgänglighet.

VARFÖR TROR DU ATT VI VANN FUNKA DIGITAL INCLUSION AWARD?

-Långsiktigheten tror jag är en av förklaringarna till varför vi vann. Vi har lagt en stabil grund och nått en bra mognadsnivå där tillgänglighet är en integrerad del i allt vi gör. Hur vår hemsida fungerar idag är ett fint kvitto på det. Sen är vi en grupp människor som verkligen bryr oss. Vi brinner för det vi gör och vi strävar efter att göra det bästa för alla. Ett engagemang som återspeglas i vårt dagliga arbete vilket ger bra resultat.

Sortimentet – hjärtat i vår verksamhet

Vårt produktsortiment är hjärtat i vår verksamhet och är indelat i tre produktkategorier; receptförskrivna varor, receptfria läkemedel och handelsvaror (inklusive egna varumärken).

Apoteksbranschen är en komplicerad bransch på många vis där vi som enskild aktör är beroende av många andra delar i vår värdekedja för att kunna säkerställa en god servicegrad. När vi nu summerar året som gått kan vi konstatera att bristsituationer på marknaden under 2023 har påverkat vår servicegrad av läkemedel till våra kunder. Detta till trots har vi haft en servicegrad av läkemedel inom Kronans Apotek AB på 96,1% och inom Apoteksgruppen i Sverige AB på 94,9%.

För att säkerställa våra kunders hälsa och säkerhet ställer vi höga krav på alla våra produkter och leverantörer. Men vi vill också genom vårt sortiment kunna utmana läkemedelsindustrin och branschen i stort.

PRODUKT- OCH LEVERANTÖRS-GRANSKNING

Våra möjligheter att hantera och driva hållbarhetsfrågor i leverantörsledet skiljer sig mellan de olika produktkategorierna (receptförskrivna läkemedel, receptfria läkemedel och handelsvaror, inklusive egna varumärken).

Cirka 80 procent av Kronans Apoteks sortiment, uttryckt som andel av omsättningen, utgörs av receptförskrivna varor som kontrolleras och godkänns av Läkemedelsverket. I Sverige har samtliga apotek skyldighet att tillhandahålla förordnade läkemedel, enligt Lagen om läkemedelsförmåner m.m. (2002:160). Väl värt att notera är att tillhandahållandeskyligheten begränsar avsevärt apotekens möjlighet att idag kunna påverka läkemedelsproducenternas hållbarhetsarbete.

Vårt sortiment av receptfria läkemedel och handelsvaror motsvarar cirka 20 procent av omsättningen. För majoriteten av våra inköp har vi valt att anlita vår grossist Oriola, som är en av två dominerande partihandlare på den svenska apoteksmarknaden, för att genomföra produktgranskning och leverantörsgranskning utifrån kvalitet-, miljö-, klimat- och de sociala aspekterna. Oriola ansvarar också för att dokumentera resultatet av kvalitets- och leverantörsgranskningarna.

Även om det är vår grossist Oriola som genomför själva produkt- och leverantörsgranskningarna så värdesätter vi på Kronans Apotek högt att ta del av bedömningsunderlaget. Baserat på det underlag som vi får från Oriola gör vi därefter en egen bedömning som resulterar i ett beslut om vi väljer att ta in aktuell produkt i vårt sortiment eller ej.

I kravställningen till Oriola ingår att leverantörerna ska följa internationellt vedertagna standarder; FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, FN:s barnkonvention, FN:s konvention mot korruption, OECD:s riktlinjer för multinationella företag samt tillämpliga ILO-konventioner. I kraven ingår även att leverantörerna aktivt ska verka för att reducera sina miljörisker och sin miljöbelastning, de ska bedriva ett aktivt miljöarbete, ha fungerande kvalitetssystem, redovisa hur de säkerställer dessa krav hos eventuella underleverantörer samt åta sig att genomgå kontroller.

Leverantörer bedöms via en så kallad självdeklaration. I förekommande fall åläggs leverantörer att genomföra förbättringsåtgärder för att uppnå godkänd status. Alla nya leverantörer genomgår en bedömning. Befintliga leverantörer granskas på nytt enligt en framtagen åtgärdsplan som grundar sig på den initiala leverantörsbedömningen, såvida uppenbara brister eller andra faktorer inte påkallar omedelbar granskning. I förekommande fall åläggs leverantörer att genomföra förbättringsåtgärder för att uppnå godkänd status.

Oriola ansvarar även för produkt- och leverantörsgranskning av Kronans Apoteks egna varumärken. Ett arbete som sker efter våra egna specifikationer och där vi ställer högre krav. Ett exempel på våra egna definierade krav är kopplat till vår förbudslista som bland annat innebär deklareringsfria parfymer. Vi driver även på för att våra egna produkter, där det är möjligt, ska ha en hållbarhetsmärkning (certifiering från tredje part) så som astma och allergimärkta produkter.

Vissa delar av vårt e-handelssortiment tas in direkt av Kronans Apotek och i dessa fall ansvarar vi själva för produkt- och leverantörsgranskning, en granskning som genomförs av vår produktgranskare. Kategorichefen för dessa produkter har sedan helhetsansvaret för att gällande lagkrav uppfylls.

SÅ ARBETAR VI MED SÄKER LÄKEMEDELSANVÄNDNING

Felaktig användning av läkemedel är idag en stor utmaning då detta har en stor negativ påverkan på både miljön och människors hälsa. Studier visar att det i vissa fall är nära hälften av patienterna som använder sina läkemedel fel. Som apotek spelar vi en avgörande roll för en effektiv, hållbar och korrekt läkemedelsanvändning. Med vår expertis kan vi bidra till att läkemedel används på rätt sätt. En optimal läkemedelsanvändning är inte bara bra för patienterna, det begränsar också läkemedels belastning på miljön och bidrar till en hållbar ekonomi.

Farmaceuterna i våra apotek har en viktig roll i samhället, eftersom de är den enda typen av vårdpersonal som har en komplett överblick över alla läkemedel som individen tar. Det här tycker vi på Kronans Apotek bör belysas oftare för att öka medvetenhet och kunskap om farmaceutyrkets viktiga roll i samhället.

KONTROLL AV HUR FÖRSKRIVNA LÄKEMEDEL SAMVERKAR

För att kunna kontrollera hur kundens förskrivna läkemedel samverkar använder Kronans Apotek EES (elektroniskt expertstöd) som tillhandahålls av E-hälsomyndigheten. EES kan till exempel upptäcka mediciner med olämpliga doser, samma effekt eller läkemedel som inte bör tas tillsammans. Det här är en viktig del i vår rådgivning och vårt dagliga arbete. Genom att kontrollera hur kundens förskrivna läkemedel samverkar ser vi att vår trovärdighet kan öka ytterligare, samt att ökad kompetens på området kan bidra till minskad risk för felmedicinering i samhället.

Alla våra apotek är anslutna till EES och det används rutinmässigt i all receptexpediering. Arbetet följs upp regelbundet för att säkerställa hög kvalitet. Detta har resulterat i att vi kravställt en systemutveckling i samband med att vi byter system i våra apotek. Det nya systemet gör att vi kommer kunna säkerställa en EES på 100%.

Under 2023 var det drygt 250 apotek som fick det nya systemet och i dessa apotek kan vi nu säkerställa en hundraprocentig ESS. Vi har som mål att alla resterande apotek under 2024 ska få det nya systemet, som därmed säkerställer en ESS på 100% hos alla våra apotek.

HÄLSOFRÄMJANDE TJÄNSTER PÅ KRONANS APOTEK

En grund i vår verksamhet och i vårt erbjudande till kund, är att vi ständigt arbetar för att vara en del av hälso- och sjukvården. På Kronans Apotek är vi måna om att tjänster som finns tillgängliga i våra apotek syftar till att hjälpa våra kunder att må bättre. Exempel på hälsofrämjande tjänster är; blodtrycksmätning, kontroller av födelsemärken och vaccinering.

Kronans Apotek är en aktiv part i TLV's (Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets) arbete med farmaceutiska tjänster. Farmaceutiska tjänster innebär att vi tar tillvara på kompetensen hos samhällets läkemedelse experter. Detta för att på ett mer utvecklat och strukturerat sätt hjälpa både kund och samhälle. Det handlar med andra ord om att idag göra mer än apotekens basverksamhet.

Syftet med farmaceutiska tjänster är att förbättra läkemedelsanvändningen och följsamheten till läkares ordination. Farmaceutiska tjänster skall leda till minskade läkemedelsrelaterade problem som medför onödigt lidande för patient samt stora kostnader för hälso- och sjukvården. Vaccinationer är ett exempel på en farmaceutisk tjänst som utvalda apotek inom Kronans Apotek AB har erbjudit sina kunder och som under 2023 har resulterat i hela 10 067 vaccinationer.

Ett annat exempel på farmaceutiska tjänster som vi erbjuder våra kunder går under namnet "Kärlek vid första blodtrycket". Ungefär en tredjedel av den vuxna befolkningen i Sverige har högt blodtryck. Högt blodtryck ökar risken för framför allt stroke men även för hjärtinfarkt, hjärtsvikt, njursjukdom, demens och försämrad blodcirkulation i benen. Det finns mycket man själv kan göra för att påverka sitt blodtryck och det är därför viktigt att ha koll på sina värden genom regelbundna mätningar.

Mot bakgrund av detta erbjuder vi på utvalda Kronans Apotek blodtrycksmätning till våra kunder. Detta är en omtyckt och efterfrågad tjänst som bidrar till bättre hälsa för våra kunder. Under 2023 genomförde Kronans Apotek hela 10 055 blodtrycksmätningar.

Vikten av hållbar sortimentsutveckling

För att tillgodose kundernas krav och förväntningar och samtidigt utmana branschen i stort ser vi regelbundet över vårt sortiment och arbetar systematiskt och strategiskt med hållbar sortimentsutveckling.

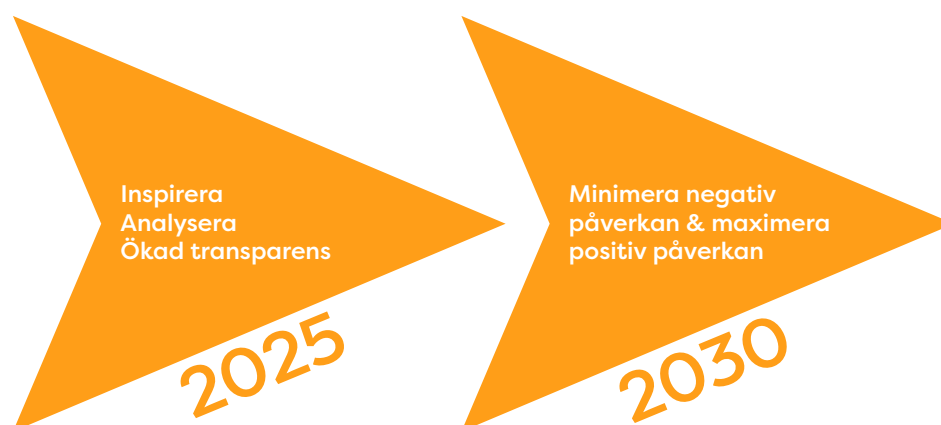
Apoteksbranschen är dock unik på många vis, inte minst kopplat till den tillhandahållandeskyldighet som apoteken har gällande receptförskrivna varor. Som apoteksaktör får vi idag mycket begränsad information kopplat till tillverkning och distributionskedjorna för de receptförskrivna varorna. Det här innebär att vi inte har så stor insyn i hur dessa varor är producerade.

Att påverka sortimentsutvecklingen inom receptförskrivna och receptfria läkemedel är en stor utmaning i branschen. Som enskild aktör är det därmed svårt att påverka läkemedelsindustrin. Därför har vi tillsammans med övriga aktörer i

apoteksbranschen gått samman och utvecklat konsumentguiden Välvald (läs mer om Välvald på sida 33).

Där vi ser att vi däremot har störst möjlighet att påverka är våra egna varumärken och vi har därför valt att fokusera på den produktkategorin. Med anledning av detta genomförde vi under 2023 ett omfattande arbete med att ta fram en hållbarhetsstrategi för våra egna varumärken – en färdplan mot 2030. Denna färdplan innehåller konkreta hållbarhetsmål som syftar till att driva på den hållbara utvecklingen inom våra egna varumärken.

Bilden nedan illustrerar övergripande mål som färdplanen syftar till.

Kalla utmanar hela branschen

Tillsammans med längdskidåkaren och OS-guldmedaljören Charlotte Kalla har vi utvecklat produktserien "KALLA". Det är skyddande och vårdande hudvårdsprodukter som hämtat inspiration från den svenska naturen. Hela serien är vegansk och är gjord på närproducerade naturliga ingredienser med Cosmos-Natural-certifiering. Det är med andra ord en produktserie som verkligen utmanar hela branschen till att driva på den hållbara utvecklingen.

Vi noterar att andelen av hållbarhetsmärkta varor inom sortimentet med våra egna varumärken har minskat något. Andelen under 2023 landade på 13% (jämfört med 16% 2022). Anledningen till att andelen hållbarhetsmärkta varor har sjunkit under 2023 ser vi bland annat beror på lansering av nya artiklar inom en produktkategori där hållbarhetsmärkning ej har varit prioriterad. Däremot så antog vi ett nytt hållbarhetsmål för våra egna varumärken under 2023, där vi siktar på att försäljningsandelen av hållbarhetsmärkta varor ska uppgå till minst 50% senast 2030.

**Nytt hållbarhetsmål som antagits 2023:
Försäljningsandelen av hållbarhetsmärkta
varor inom våra egna varumärken ska uppgå
till minst 50% senast 2030.**

Hej Ulrika Asplund!

Team Lead Private Label

Under 2023 har Kronans Apotek haft stort fokus på att ta fram en hållbarhetsstrategi för våra egna varumärken; Kronan Apoteks Färdplan för våra egna varumärken. En färdplan som fastställdes av ledningsgruppen i december 2023.

Ny färdplan för våra egna varumärken och hållbar utveckling av vårt kund-erbjudande

Den nya färdplanen för våra egna varumärken innehåller konkreta hållbarhetsmål som syftar till att säkerställa en hållbar utveckling. Vi har valt att dela in den i tre delar; sortimentsutveckling, leverantörsutveckling och förpackningsutveckling.

Det är givetvis flera nyckelpersoner från stora delar av verksamheten som varit involverade i arbetet med den nya färdplanen. Vi har här valt att ställa några frågor till Ulrika Asplund som är Team Lead Private Label för att få veta lite mer kring hur hon ser på den nya strategin.

VARFÖR HAR VI VALT ATT TA FRAM EN HÅLLBARHETSSTRATEGI FÖR VÅRA EGNA VARUMÄRKEN?

– Här har vi större möjlighet att påverka för att minimera negativ påverkan och maximera den positiva effekten på människa och miljö.

VAD SER DU ATT DENNA STRATEGI KOMMER KUNNA LEDA TILL / INNEBÄRA FÖR VÅRA EGNA VARUMÄRKEN?

– Först och främst kommer den bidra till att vi kan differentiera oss på marknaden. Den hjälper oss även hantera långsiktiga risker samt skapar möjlighet att påverka våra leverantörer i en mer hållbar riktning.

VILKET MÅL SER DU MEST FRAM EMOT ATT BÖRJA ARBETA MED?

– Sortimentsmålen! Hur ska vi utveckla sortimentet för att förbättra miljön och hälsan. Det är något jag brinner för. Vi börjar redan nu med att lära känna våra leverantörer bättre och lära oss mer om hållbara ingredienser och hållbar produktion.

Vår verksamhet

ALLT BÖRJAR MED OSS SJÄLVA

För att kunna verka för en värld som mår bra måste vi börja med oss själva. Det handlar om att ta ansvar för vår egen verksamhet. Därför står det skrivet i våra Affärsetiska riktlinjer att Kronans Apotek ska ha högre ambitioner än att bara säkerställa att vi lever upp till svensk lag. Vi vill vara en förebild för våra kunder, leverantörer och samhället i stort. Det är så vi ser att vi kan bidra positivt till vår omvärld.

Vi gör det genom att bedriva vår verksamhet på ett ärligt sätt och med höga etiska normer. Vi respekterar mänskliga rättigheter, verkar för sunda arbetsförhållanden och tolererar inte korruption eller mutor.

För att minska vår miljö- och klimatpåverkan arbetar vi för att ta vara på de resurser som vi använder. Det gör vi genom energieffektivisering, minskat avfall och val av förbrukningsmaterial som ser till hållbarhetsaspekterna. Vi arbetar även för minskad negativ påverkan från våra transporter och inköpta tjänster. Som en del i arbetet samverkar vi med myndigheter, patientföreningar, leverantörer och andra intressenter. Allt detta gör vi samtidigt som vi värnar om våra medarbetare med strävan att vara en attraktiv arbetsgivare. Ett konkret exempel på hur vi som arbetsgivare värdesätter och jobbar aktivt för våra medarbetares välmående är det nya kulturramverk som implementerats under 2023.

Hej Anna Skarp!

Chef för kultur, lärande och utveckling

2023 har varit ett spännande år för Kronans Apotek i och med sammanslagningen mellan Kronans Apotek AB och Apoteksgruppen i Sverige AB. Två bolag verkar nu under ett gemensamt varumärke; Kronans Apotek. En viktig framgångsfaktor i integrationsprocessen är den kulturresa Kronans Apotek fokuserat på under året och som fortsatt pågår. Ett arbete som involverat hela företaget med syftet att identifiera riktningen för en ny gemensam kultur. För att få en mer detaljerad bild av kulturarbetet har vi pratat med Anna Skarp, chef för kultur, lärande och utveckling hos oss på Kronans Apotek.

När vi mår bra kan vi göra skillnad på riktigt. Det är vikten av en stark företagskultur

FÖRST ÄR VI LITE NYFIKNA, HUR SKULLE DU DEFINIERA JUST "KULTUREN" I ETT FÖRETAG? VAD ÄR DET FÖR NÅGOT?

– Kulturen i ett företag sitter inte i väggarna, den finns mellan väggarna. I var och en av oss. Kulturen är våra samlade attityder och beteenden. Kultur bygger vi tillsammans varje dag, i möten med varandra, mellan våra team och med våra kunder, leverantörer och samarbetspartners. Vi sätter automatiskt upp spelregler för hur vi ska vara mot varandra, hur vi löser problem, hur vi ska hantera svårigheter och hur vi ska samspe-la. Dessa regler varierar mellan olika företag och organisationer. Varje grupp har sin egen kultur. Det som är så intressant är att en grupp inte kan välja om den vill ha en kultur eller inte. En kultur finns alltid. Och alla medlemmar i gruppen är med och formar den. Det är just det som är så

spännande. Det går att påverka! Vi alla har vårt unika bidrag på resan.

HUR KOMMER DET SIG ATT KRONANS APOTEK FOKUSERAT EXTRA MYCKET PÅ FÖRETAGSKULTUREN UNDER 2023?

– För att vi ska lägga grunden till en positiv, stark företagskultur behöver vi ha en gemensam riktning. Två bolag med både likheter och skillnader i kultur behöver något nytt gemensamt att börja bygga från. Som utgångspunkt i arbetet har vi haft vår vision om "en värld som mår bra". Vi har gjort en kulturmätning för att få insikter i hur alla våra medarbetare ser på vår kultur och vad man tycker är viktigt framåt. Vi har även haft workshops och involverat över 100 olika team av medarbetare som landat i riktningen: "Om vi ska hjälpa världen runtomkring måste vi börja med oss själva. När vi mår bra tillsammans kan vi göra skillnad på riktigt". Vår kultur handlar om att vi ska må bra tillsammans. Under året har vi steg för steg börjat jobba för att ta oss dit. Att stärka både ledarskap och självledarskap är centrala delar i arbetet och kommer att ha stort fokus för oss framåt (två mål på resan vi nu startat.)

OM VI BLICKAR FRAMÅT LITE, VAD SER DU FRAMFÖR DIG ATT KULTURRESAN KOMMER KUNNA BIDRA MED FÖR KRONANS APOTEK PÅ LÄNGRE SIKT?

– Min vision är att kulturen ska upplevas och kännas av i alla våra kundkontakter. Från kunden som besöker något av våra apotek, som handlar i vår e-handel eller kontaktar vår kundservice. Vi ska utveckla ett starkt varumärke både för våra medarbetare och blivande kollegor och för våra kunder. Hos oss vill man jobba, och till oss vill man gå en omväg för att hämta sina recept eller handla andra apoteksvaror. När vi når dit – då har vi lyckats på riktigt.

Hej Dan Adolfsson! Logistikchef

Att driva på den hållbara utvecklingen i vår verksamhet är en självklarhet för oss. Här har vi störst möjlighet att påverka då det är genom våra val och kravställning som vi kan bidra till att minska negativ påverkan på vår omgivning. Det handlar om att ta vårt ansvar i så väl stora som små frågor, och en viktig framgångsfaktor är att alla i verksamheten känner sig inkluderade och ser sin viktiga roll i det gemensamma arbetet.

Hållbarhetscertifierat distansapotek

Vårt distansapotek i Enköping är ett exempel på där vi som företag har tagit ett stort helhetsansvar. Under byggprojektet hade vi ett systematiskt och strategiskt fokus på hållbarhetsaspekterna. Och vi är väldigt stolta över att fastigheten certifierats enligt hållbarhetscertifieringen BREEAM Excellent. Det är med andra ord en byggnad där vi under byggprocessen har tagit hänsyn till både miljöpåverkan på den lokala omgivningen, klimatpåverkan från så väl själva byggprocessen och under driften, samt sett till medarbetarnas trivsel. Dan Adolfsson, logistikchef på vårt distansapotek, berättar här mer ingående om Kronans Apoteks hållbarhetscertifierade distansapotek:

VI BÖRJAR MED ATT BACKA BANDET, VAD VAR MEST UTMANANDE UNDER BYGGPROCESSEN KOPPLAT TILL BREEAM CERTIFIERINGEN?

– En stor sak var att vi fick ändra placering av alla större arbetsplats- och personalutrymmen för att få ett godkänt dagsljusinsläpp. Vi behövde även hålla koll på all källsortering, vilket kan vara utmanande på ett så stort bygge som detta, då det är flera olika underentreprenörer involverade hela tiden.

NU HAR VERKSAMHETEN VARIT I GÅNG I FASTIGHETEN SEDAN JANUARI 2023, VILKA FÖRDELAR MÄRKER NI AV I DET DAGLIGA ARBETET KOPPLAT TILL CERTIFIERINGEN?

– Framför allt är det dagsljusinsläppet med stora fönster som märks i det dagliga men även kvaliteten på inomhusklimatet är väldigt bra. Medarbetarna har lyft mycket positivt i allt från goda möjligheter till lunch och rastplatser, vilrum, bra omklädningsrum, gott om toaletter, laddstationer för bilar och cykelrum med laddstationer för elcyklar.

Våra medarbetare är vår viktigaste resurs

Fokus på utveckling, hälsa och säkerhet

Kronans Apoteks vision är en värld som mår bra. För att uppnå den måste vi börja med oss själva. I det arbetet är våra medarbetare vår viktigaste resurs. Det är därför avgörande för vår framgång att våra medarbetare har en sund arbetsplats. För det är först när vi själva mår bra som vi kan hjälpa världen runtomkring på bästa sätt. Hög sjukfrånvaro och fysiska och psykiska hälsoproblem har en negativ inverkan på vår verksamhet och utgör därför en risk.

För att vi ska leva upp till vår vision, är det viktigt att vi behåller och utvecklar våra kompetenta och kunniga medarbetare. Det här är också en viktig förutsättning för att vi ska kunna öka kunskapen och medvetenheten om säker läkemedelshantering och säker läkemedelsanvändning. På Kronans Apotek arbetar vi därför aktivt med initiativ som stärker vårt välmående. Vi arbetar med att förebygga arbetsplatsskador och anpassar arbetsplatsen efter våra medarbetares fysiologiska och psykologiska behov. Det systematiska arbetsmiljöarbetet ligger som bas för att uppnå en god fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö. Därför har vi inlett ett viktigt initiativ där vi bjuder in alla medarbetare att utveckla sitt självledarskap, och vi hjälper våra ledare att stötta den utvecklingen.

FOKUS PÅ INDIVIDUELL UTVECKLING OCH MEDARBETARUPPLEVELSEN

Kunskap om läkemedel är avgörande för att ge professionell rådgivning och service. Varje dag träffar vi ungefär 80 000 kunder som vi värnar om med integritet och omtanke. Även om våra farmaceuter har mångårig universitetsutbildning, så nöjer vi oss inte med det. Som apotek är vi helt beroende av våra medarbetares kompetens och erbjuder våra medarbetare kontinuerlig kompetensutveckling. Att kontinuerligt arbeta med kompetensutveckling är också en viktig förutsättning för både personlig utveckling och för att kunna attrahera nya medarbetare. Genom arbetsrotation mellan olika apotek utbyter vi

erfarenheter och hjälper varandra. Vi jobbar med ledarskapsprogram, självledarskapsprogram, internt kvalitetsnätverk och andra stödjande roller. Här har tydliga mål och god feedback en viktig roll som vi ser stärker hälsa, utveckling och motivationen. Som en del av det viktiga arbetet har vi infört så kallade "Må bra-samtal". Det är samtal som ledare och medarbetare har tillsammans en gång i kvartalet. I samtalen har vi möjlighet att skapa tydlighet, sätta mål för kommande kvartal, följa upp och ge feedback.

Flera gånger om året genomför Kronans Apotek en medarbetarundersökning. Under 2023 utvecklade vi medarbetarundersökningen som nu innehåller elva frågor med syftet att hjälpa oss identifiera vad vi gör bra och vad vi behöver utveckla som bolag. Några av drivkrafterna vi mäter är relation till chef och kollegor, feedback och kommunikation, hälsa och arbetsbelastning. Utöver drivkrafterna mäter vi även medarbetarnas engagemang och eNPS (Employee Net Promoter Score), ett globalt nyckeltal för hur våra anställda känner för sin arbetsplats. Frågorna i eNPS-undersökningen syftar till att ge en sammanfattande bild över "Hur troligt är det att du som medarbetare skulle rekommendera din arbetsgivare till en vän eller bekant?". Resultatet från undersökningarna förankras i hela bolaget och alla team har sin egen handlingsplan.

Vår årliga medarbetarundersökning utgår från frågor som bygger på forskning framtagen av organisationspsykologer. Vi har i denna redovisning valt att lyfta fram två områden från undersökningen: ledarskap och engagemang. Ledarskapet i verksamheten mäter vi genom att ställa frågor utifrån medarbetarens "relation till chef". Medarbetarnas "engagemang" är ett sammanlagt värde av de elva olika så kallade "drivkrafter" vi frågar om i medarbetarundersökningen. Dessa frågor grundar sig på forskningsresultat som visat vad som faktiskt påverkar medarbetarengagemang.

Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2023	Kommentar till utfallet
eNPS	Nollmätning från och med 2023, nu som ett enat varumärke och med ett nytt verktyg för medarbetarundersökningar	-6	Under 2023 implementerades ett nytt verktyg för medarbetarundersökningar (uppföljning av eNPS). 2023 präglades av uppbyggnad av vår nya gemensamma organisation. Vi har under 2023 tagit fram och påbörjat implementering av vårt nya Kulturramverk, ett ramverk som vi har förhoppning om kommer kunna bidra till en positiv eNPS-utveckling. Under 2023 har vi även tagit fram nya processer för det nya enade bolaget och som genomsyras av vårt kulturarbete.
Engagemang	Nollmätning från och med 2023, nu som ett enat varumärke och med ett nytt verktyg för medarbetarundersökningar	3,8	2023 präglades av uppbyggnad av vår nya gemensamma organisation. Vi har under 2023 tagit fram och påbörjat implementering av vårt nya Kulturramverk, ett ramverk som vi har förhoppning om kommer kunna bidra till en positiv eNPS-utveckling. Under 2023 har vi även tagit fram nya processer för det nya enade bolaget och som genomsyras av vårt kulturarbete."
Ledarskap	Nollmätning från och med 2023, nu som ett enat varumärke och med ett nytt verktyg för medarbetarundersökningar	4,1	2023 präglades av uppbyggnad av vår nya gemensamma organisation. Vi har under 2023 genomfört ledarträningar, med riktade workshops för våra ledare. Vi har under 2023 även påbörjat uppbyggnad av organisation kring HR-stöd till cheferna.
Personalomsättning	Kronan Apotek AB: 16,14% Apoteksgruppen i Sverige AB: 22,04%	Kronan Apotek AB: 11,10% Apoteksgruppen i Sverige AB: 18,56%	Kronans Apotek AB och Apoteksgruppen i Sverige AB använder fortsatt två olika system för att följa upp personalomsättningen. På grund av att dessa två system använder sig av olika mätmetoder så kan vi idag inte jämföra dessa siffror med varandra, då systemen idag tar häsyn till olika parametrar.

Hej Malin Hammarström!

Head of Project Managers Marketing

I och med sammanslagningen av Kronans Apotek AB och Apoteksgruppen i Sverige AB så är vi idag den apotekskedja med flest fysiska apotek i Sverige. Det ger oss unika möjligheter att kunna nå väldigt många kunder runt om i landet, i såväl storstäderna som ute på landsbygden.

Tillsammans står vi enade mot cancer

De två tidigare bolagen, Kronans Apotek AB och Apoteksgruppen i Sverige AB hade i flera år haft nära separata samarbeten med Bröst- och Prostatacancerförbundet. Bland annat genom att sälja rosa band och blå mustascher. Efter sammanslagningen genomförde vi för första gången gemensamt kampanjen "Enade mot cancer". Tillsammans med våra kunder och våra ca 500 apotek, samt e-handel, bidrog kampanjen till att vi lyckades samla in över 1,5 miljoner kronor till Bröst- och Prostatacancerförbundet.

För att få veta lite mer om vad kampanjen verkligen har betytt så ställde vi några frågor till Malin Hammarström, Head of Project Managers Marketing på Kronans Apotek.

VARFÖR VALDE KRONANS APOTEK ATT VARA HUVUDPARTNER TILL BÅDE BRÖST-CANCERFÖRBUNDET OCH PROSTATACANCERFÖRBUNDET? VAD BETYDER DESSA SAMARBETEN FÖR KRONANS APOTEK?

-Hälsa är vårt fokus, och bröstcancer tillsammans med prostatacancer är idag två av de mest förekommande cancersjukdomarna i Sverige. Det är sjukdomar som påverkar oss alla, och därför vill vi bidra med stöd och engagemang i kampen mot cancer. Under våra tidigare samarbeten med de båda förbunden har vi fått uppleva hur dedikerade de är i sitt arbete och vilka utvecklingsinsatser som krävs för att förbättra situationen för de som drabbas. Mer resurser är avgörande och vi är övertygade om att vårt bidrag kan göra skillnad.

I ÅR VALDE KRONANS APOTEK ATT GÖRA EN GEMENSAM KAMPANJ MED BÅDA FÖRBUNDEN, UNDER NAMNET "ENADE MOT CANCER", VAD SKULLE DU SÄGA ATT JUST DENNA KAMPANJ BETYTT FÖR KRONANS APOTEK?

-Den här typen av initiativ och kampanjer bygger intern stolthet. Vi får vara del av, och bidra positivt, till något verkligt betydelsefullt. Det stärker oss både som individer och som företag. Vi vill även rikta ett stort tack till alla våra kunder som spelat en viktig roll i samarbetet. Tillsammans står vi verkligen enade i kampen mot cancer.

Mångfald och jämlikhet som berikar

På Kronans Apotek har vi en bred mångfald med medarbetare från flera länder som berikar vår verksamhet. Vi är måna om att lyckas locka till oss, behålla och utveckla medarbetare som representerar en blandning av bakgrund och kompetens. Vi verkar för jämlika och jämställda arbetsförhållanden. Det gör vi genom att följa principen att respekt ska ligga till grund för alla personliga och professionella relationer. Vårt syfte är att skapa ett team där människor med olika nationalitet, kultur, etniskt ursprung, religion, politiska åsikter, ekonomisk situation, utbildning, ålder, sexuell läggning, familjesituation, kön, utseende och fysiska och intellektuella förmågor ska kunna arbeta och känna sig lika väl behandlade. Vi strävar efter att skapa en arbetsmiljö där människor blir respekterade trots individuella olikheter och där medarbetarnas arbete värderas utifrån resultat och de värderingar som kommer till uttryck i medarbetarens beteende. Vi värnar en god kombination av arbets- och familjeliv.

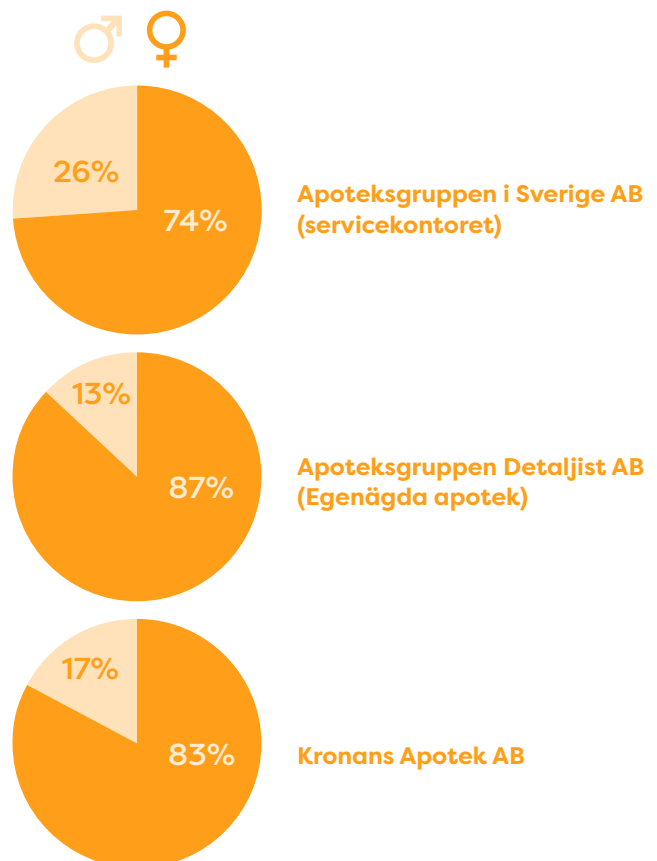
Vi accepterar inga former av diskriminering eller trakasserier från någon. Det har hänt att våra medarbetare utsatts för rasistiska tillmälen eller hot från kunder. Det är helt oacceptabelt och vi tvekar inte att polisanmäla sådana fall. Under 2022 inleddes ett branschgemensamt initiativ via apoteksföreningen för att motverka diskriminering, hat och hot. Ett initiativ som går under namnet "Tillsammans".

Alla medarbetare har möjlighet att rapportera misstankar om missförhållanden på arbetsplatsen; allt som inte överensstämmer med vår uppförandekod och värderingar. I första hand uppmuntras medarbetare att ta kontakt med en chef i organisationen. För den som känner oro mot att vara öppen med informationen har vi även en visselblåsartjänst. Det är ett sätt att tidigt kunna uppmärksamma och minska risker för oegentligheter. Systemet är krypterat för att säkerställa anonymitet och att alla ärenden hanteras enligt en tydlig process.

ETISK PLATTFORM FÖR HELA BRANSCHEN

Kronans Apotek agerar i enlighet med den etiska plattform som Sveriges Apoteksförening gemensamt i branschen tagit fram och som har en tydlig policy för antikorrupsionsarbete. Kronans Apotek har även som policy att vi varken erbjuder eller tar emot gåvor, pengar eller inbjudningar som syftar till att uppmuntra eller belöna ett visst beslut. Företagets styrdokument Kronans Apoteks Affärsetiska riktlinjer är ett stöd för våra medarbetare i detta arbete. I vårt styrdokument har vi bland annat definierat hur vi som företag ser på gåvor och sponsring samt hur vi tillsammans ska arbeta för att minimera risk för mutor och korruption.

KÖNSFÖRDELNING INOM KRONANS APOTEK UNDER 2023:

Så driver vi effektiv resursanvändning

Flera studier visar på att en stor del av produkters klimatpåverkan kommer från förpackningarna. Därmed har val av förpackningsmaterial, förpackningsdesign och möjligheten till återvinning en stor påverkan på produktens slutliga sammanlagda klimatpåverkan.

Det är mot bakgrund av detta som vi i vår hållbarhetsstrategi för våra egna varumärken har satt upp konkreta mål i syfte att driva på en hållbar förpackningsutveckling. Här har vi som företag stor möjlighet att påverka och göra positiv skillnad.

HÄR GÖR VI STÖRST SKILLNAD

- Vi strävar löpande efter att alla förpackningar inom våra egna varumärken ska vara tillverkade av cirkulära material som förnyelsebar eller återvunnen råvara. Senast 2030 ska vi, där det är möjligt, enbart använda återvunnen plast i våra förpackningar.
- Senast 2030 ska alla våra förpackningar vara återvinningsbara (där det är möjligt enligt rådande lagstiftning).
- Senast 2030 ska Kronans Apotek ha minskat genomsnittligt antal gram plast per produkt med 50% (basår 2024).

NYTT TEST AV FYLLNADSMATERIAL INOM E-HANDEL

Vi behöver ständigt ifrågasätta dagens sanningar och testa nya lösningar. Det är en viktig del i allt hållbarhetsarbete, så även för utvecklingen inom e-handeln. Mot den bakgrunden har Kronans Apotek tagit bort plast som fyllnadsmaterial i de kartonger där vi packar våra produkter för hemleverans. Under 2023 har vi analyserat effekterna och utvärderat beslutet för att se till eventuella konsekvenser. Tyvärr har vi sett att andelen produktskador i viss mån ökat, något som resulterade i att vi behövde utvärdera tidigare beslut. Under 2024 kommer Kronans Apotek att utvärdera vilket fyllnadsmaterial som till helheten är

det bästa sett till hållbarhetsaspekterna. Detta för att säkerställa att vi utvecklar vår e-handel i rätt riktning.

Utvärderingen av val av fyllnadsmaterial är ett tydligt exempel på utmaningarna i hållbarhetsarbetet. Vi måste ständigt säkerställa att vi ser till helheten, ändrar vi något i ena delen av värdekedjan så kan detta ha en negativ påverkan i andra delar.

MINSKAD NEGATIV PÅVERKAN FRÅN TJÄNSTERESOR, ENERGIFÖRBRUKNING OCH TRANSPORTER

En del av vårt hållbarhetsarbete inom vår egen verksamhet handlar om att säkerställa att vi driver vår verksamhet resurseffektivt. Därför arbetar vi strategiskt och systematiskt för att optimera och minska vår klimatpåverkan i den dagliga verksamheten. En del i detta arbete är kopplat till hur vi väljer att resa i tjänsten, att kontinuerligt se över val av energislag och säkerställa att vi samarbetar med åkerier som aktivt arbetar för hållbara transportlösningar.

MINSKA KLIMATPÅVERKAN FRÅN TJÄNSTERESOR

I linje med vår resepolicy strävar vi efter att tjänsteresor görs med kommunala medel och tåg som ett första alternativ framför flyg eller bil. Alla våra tjänstebilar ska uppfylla de miljökrav som finns listade i vår bilpolicy.

Andelen tjänstebilar inom Kronans Apotek som är elbilar har under 2023 ökat till 22% (jämfört med 7% under 2022). Under 2023 stod flygresorna för 37% av Kronans Apoteks totala resor (flyg och tåg). Vi har som ambition att minska vårt flygande (utifrån 2023 års basår) genom att välja tåg som resealternativ där det är möjligt.

ANVÄNDNING AV FÖRNYBAR ENERGI

På Kronans Apotek har vi ett tydligt mål om att enbart använda förnybar energi på alla våra apotek. För apotek med egna elavtal finns sedan 2023 ett avtal på plats som säkerställer att vi enbart använder vattenkraft som är 100% EPD-certifierad (Environmental Product Declaration; miljövarudeklaration). Vid nyetableringar, flytt och ombyggnationer installeras energieffektiv belysning och driftsäkra kylskåp med låg energiförbrukning.

I de fall el ingår i våra hyresavtal för vi en nära dialog med fastighetsägaren och därför har vi sedan 2022 kunnat säkerställa att vi även i dessa fall enbart använder förnybar energi.

Kronans Apotek genomför regelbundet energikartläggningar för att identifiera de områden i vår verksamhet med störst energipåverkan. Kartläggningarna ger oss ett värdefullt underlag i vårt kontinuerliga arbete för att energieffektiva ytterligare. Vid den första kartläggningen som gjordes identifierades bland annat att belysningen i våra apotek var ett område som kunde förbättras. Sedan 2022 har vi bytt ut belysningen i våra apotek och har i samband med detta direkt sett en positiv effekt på vår energiförbrukning.

Som apotek verkar vi på en reglerad marknad och behöver hålla vissa temperaturintervall i våra apotek, vilket gör det nödvändigt med klimatanläggningar som kan vara energikrävande. Med anledning av detta arbetar vi löpande med lösningar för att lyckas minska klimatpåverkan även från dessa anläggningar.

SÅ MINSKAR VI KLIMATPÅVERKAN FRÅN VÅRA TRANSPORTER

Inom den svenska apoteksbranschen finns det endast två grossister, Oriola och Tamro, som distribuerar läkemedel (receptfria och receptförskrivna läkemedel). I vissa fall sker dock leveranser direkt från läkemedelsproducenterna till våra apotek.

Leveranserna från grossist till våra apotek står för en stor andel av vår totala klimatpåverkan. Ett exempel på en förbättringsåtgärd har Oriola tagit fram olika storlekar av transportbackar, vilket har resulterat i ökad fyllnadsgrad och därmed effektivare transporter. Störst skillnad kopplat till transporter kan vi dock själva göra genom att kontinuerligt se till att optimera våra beställningar, se över våra interna processer och skärpa kraven på minskad klimatpåverkan från grossisternas transporter.

UTMANINGEN MED HEMLEVERANSER

När det gäller hemleveranser till kund klassificeras denna transportkategori ofta som en riskkategori utifrån hållbarhetsaspekterna. Bakgrunden är att dessa transporter historiskt haft en stor klimatpåverkan men även en överhängande risk för bristfälliga arbetsvillkor. En av flera bidragande orsaker till detta är en ökad förväntan från kunderna att hemleveranserna ska vara både snabba och kostnadsfria.

Vi på Kronans Apotek vill att transportsektorn kopplat till hemleveranserna förbättras och utvecklas i rätt riktning. Det gör vi genom våra högt ställda krav på samarbetspartners vilka syftar till att bidra till en positiv samhällsutveckling och därmed vara med och utveckla en mer hållbar e-handel.

Vi ser regelbundet över våra leveransalternativ från vår e-handel i syfte att säkerställa att vi driver på för en mer hållbar utveckling inom denna transportkategori. Bland annat har vi krav på att de transportörer vi samarbetar med aktivt arbetar med att minska sina fossila utsläpp och har processer och rutiner som säkerställer goda arbetsförhållande inom hela deras leverantörskedja (inklusive underleverantörer). Arbetet syftar till att säkerställa att vi tillsammans med våra samarbetspartners bidrar till en positiv samhällsutveckling, och i de fall då detta inte kan garanteras så kan det resultera i att vi avslutar samarbetet.

Under 2023 genomförde vi en audit (granskning) med en ny leverantör och vi följde även upp en åtgärdsplan från tidigare genomförd audit med en annan leverantör. Trots upprepade möten, och dialog om åtgärder som inte vidtagits av den sistnämnda leverantören, fick vi ta beslut om att avsluta samarbetet. Vår förhoppning är dock att vi med vår kravställning har lyckats påverka den aktuella leverantören till att framöver ta tag i förbättringsåtgärderna som vi presenterat. På sikt hoppas vi även kunna få nytt förtroende för leverantören och inleda ett nytt samarbete.

Vår leverantörskedja

SÅ VERKAR VI FÖR ÖKAD TRANSPARENS INOM LÄKEMEDELSINDUSTRIEN

Störst påverkan på samhälle, miljö och klimat sker från våra produkter, produkter som ofta är producerade och transporterade långt bort från vår egen verksamhet. Här har vi ett stort ansvar att arbeta för en positiv global utveckling, både sett till minskad miljö- och klimatpåverkan, men även genom att värna om människors rättigheter i hela leverantörskedjan.

Kronans Apotek arbetar därför aktivt för att påskynda en hållbar utveckling och påverka beslutsfattare för en ökad transparens inom läkemedelsindustrin. Det gör vi bland annat genom att kräva att våra leverantörer av varor och tjänster måste stå bakom Kronans Apoteks Uppförandekod. En kod vars syfte är att säkerställa att alla leverantörer lever upp till våra krav gällande bland annat mänskliga rättigheter, antikorrupcion, mutor och minskad påverkan på miljön. Under 2023 påbörjades ett arbete med att se över vår uppförandekod, och vi beräknar att den nya versionen är på plats i början av 2024.

Hej Sara Eklund!

Head of People Operations

Att driva på den hållbara utvecklingen i hela vårt leverantörsled är en självklarhet för oss på Kronans Apotek. Vi har ett stort ansvar men också goda möjligheter att påverka och bidra positivt till vår omvärld.

Hållbarhetsarbetet i leverantörsledet börjar hos oss själva. Grunden i detta arbete är våra Affärsetiska riktlinjer. Genom vår affärsetik hoppas vi kunna inspirera och vara en förebild för våra olika intressentgrupper så som kunder, leverantörer och samhället i stort.

Hållbarhetsarbetet i leverantörsledet börjar hos oss själva. Nya affärsetiska riktlinjer är grunden för goda affärsrelationer

I samband med att Kronans Apotek AB och Apoteksgruppen i Sverige AB gick samman började vi se över ett stort antal styrdokument. Detta för att säkerställa en samsyn under det nya varumärket Kronans Apotek. Ett resultat av detta arbete blev bland annat Kronans Apoteks Affärsetiska riktlinjer. För att få veta lite mer vad den nya riktlinjen innebär för våra medarbetare har vi pratat med Sara Eklund, Head of People Operations på Kronans Apotek.

VARFÖR ÄR DET VIKTIGT ATT VI DEFINIERAR FÖRETAGETS AFFÄRSETIK?

- Det ger oss en grund för hela företagskulturen. Och det hjälper till att bygga förtroende, både internt och externt. För oss är det viktigt att skapa tydlighet kring våra värderingar och beteenden. Det är när alla i företaget förstår och följer de interna riktlinjerna som vi kan skapa en ännu mer enhetlig och ansvarfull verksamhet.

VILKA MERVÄRDEN SER DU ATT DET NYA STYRDOKUMENTET KAN BIDRA TILL INOM HR?

- Inom HR är de affärsetiska riktlinjerna ovärderliga. De hjälper oss inom allt ifrån rekrytering till personalutveckling. Eftersom riktlinjerna ligger till grund för våra processer främjar vi en kultur och arbetsmiljö där medarbetare trivs, mår bra och kan utvecklas. En stark och hälsosam kultur hjälper oss att attrahera talanger på arbetsmarknaden och ökar på så sätt företagets långsiktiga framgång.

Efter att vi under 2023 definierade Kronans Apoteks nya affärsetiska riktlinjer påbörjades även ett arbete att se över Kronans Apoteks Uppförandekod. En kod som riktar sig till våra leverantörer. Detta arbete pågår och beräknas att vara klart i början av 2024. Vår förhoppning är att vi genom detta arbete ska kunna bidra till en positiv utveckling i hela vår leverantörskedja.

Vi verkar för ökad transparens

Det är ett faktum att transparensen inom läkemedelsindustrin är mycket låg. Flera av de problem vi idag känner till har uppdagats tack vare forskningen och grävande journalistik. Det är alarmerande att läkemedelstillverkningen i vissa fall kan leda till både förorenat dricksvatten, antibiotikaresistens och ohälsa för lokalbefolkningen. Detta innebär att det finns en risk att vi som bor i Sverige kan bli friska på bekostnad av människors hälsa, djur och natur i andra delar av världen. Positivt är dock att kunskapen om problemen har generellt ökat i samhället och vi märker att våra kunder ställer allt fler frågor om läkemedelstillverkningen och dess påverkan på miljön. Trots detta så har läkemedelsindustrin idag inga krav på sig att redovisa hur

eller var läkemedel är tillverkade. Tvärtom så råder ofta sekretess kring läkemedelsproduktion. Därför är transparensen en utmaning. Som stor aktör inom den svenska apoteksbranschen arbetar vi aktivt för att få till en positiv förändring och säkerställa en hållbar utveckling inom våra produktkategorier, såväl som handelsvaror och receptfria läkemedel, men även för läkemedelsindustrin i stort.

Som enskild aktör kan vi, genom att ställa krav på våra leverantörer, arbeta för ökad transparens och på så vis ta vårt ansvar och försöka bidra till en mer hållbar utveckling. Detta är dock en mycket viktig branschfråga och vår ståndpunkt är att vi bäst når framgång med gemensamma insatser.

Handelsvaror

leverantörer till våra egna varumärken

För våra egna varumärken har vi störst rådighet och därmed störst möjlighet att ställa krav på våra leverantörer

Det är inom leverantörsledet för våra egna varumärken som vi har bäst inblick och störst möjlighet att påverka

Handelsvaror

Leverantör märkesvarorna

Här försöker vi att ställa krav på märkesleverantörerna av handelsvaror, även om transparensen fortsatt är låg

Receptfria läkemedel (OTC)

Branschen har idag stora utmaningar att få information från leverantörerna av receptfria läkemedel

Genom Välvald försöker vi dock gemensamt i branschen att ställa krav på ökad transparens

Receptförskrivna läkemedel (RX) tillhandaskyldighet

I detta fall har vi som apoteksaktör enbart en tillhandahållandeskyldighet vilket innebär att vi måste tillhandahålla dessa läkemedel

Vi har ingen möjlighet att ställa krav på läkemedelsföretagen och vi får ingen information pga sekretess

Välvald – apotekens guide för ökad transparens

På grund av utmaningarna med transparens i branschen beslöt Sveriges Apoteksförening 2021 att utveckla gemensamma krav på ansvarsfull läkemedelstillverkning av receptfria läkemedel. Resultatet blev Välvald – apotekens guide för ökad transparens. Sedan lanseringen har kriterierna utvecklats och under 2023 skärptes kraven ytterligare. För att en produkt idag ska få Välvald-symbolen så måste produkten bland annat leva upp till följande kriterier:

- **Leverantören måste ha en externt granskad hållbarhetsredovisning.**
- **Leverantören måste vara medlem i organisationen PSCI (en organisation som arbetar med ansvarsfulla leveranskedjor inom läkemedelsindustrin).**
- **Leverantören måste ställa krav på att tillverkning av receptfria läkemedel sker med respekt för mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljö samt är fri från korruption.**
- **Leverantören måste kunna uppvisa dokumentation som visar att krav om ansvarsfull tillverkning ställts för ett representativt urval av produkter (nytt krav från och med 2023).**

Välvald-symbolen finns i anslutning till produkt vid hyllkanten i apoteken och i e-handeln i direktanslutning till aktuella receptfria läkemedel. Det finns även kompletterande informationsmaterial där kunderna kan få mer information om kriterierna kopplat till Välvald.

På Kronans Apotek strävar vi efter att våra kunder ska välja receptfria läkemedel med symbolen Välvald. På så vis kan vi bidra med att öka trycket på läkemedelsföretagen att bli mer transparenta. Det är också därför som vi på Kronans Apotek är måna om att säkerställa att vi ständigt bidrar till ökad medvetenhet i frågan. För att möjliggöra detta erbjuder vi våra medarbetare att gå vår Välvald-utbildning i syfte att ännu bättre kunna vägleda kunderna till att aktivt välja en produkt med Välvald-symbolen.

Vikten av att hantera överblivna läkemedel

I Sverige och på flera andra håll runt om i världen uppstår stora mängder med överblivna läkemedel. Det är något vi ser mycket allvarligt på. Listan på anledningarna till problemet är lång, och i de fall då oanvända läkemedel inte kasseras på ett korrekt sätt så har de stor negativ miljöpåverkan. Det kan även leda till direkta hälsorisker för oss människor.

En av anledningarna till att läkemedel blir liggande i hemmen, och sedan tvingas kasseras, är att de oftast enbart säljs i stora förpackningar även om en mindre förpackning hade räckt för den aktuella behandlingen. Här ser vi att branschen gemensamt bör kraftsamla och försöka påverka läkemedelsindustrin till att göra anpassningar och förändringar som direkt syftar till att minska mängden överblivna läkemedel. Vi anser även att vi tillsammans med övriga aktörer inom apoteksbranschen bör arbeta för att påverka läkemedelsindustrin till att, där det är möjligt, förlänga bäst-före-datumet. Vilket kan leda till att minska mängden kasserade läkemedel.

Att själva bidra till att läkemedel hanteras korrekt i vår verksamhet, och av våra kunder, är en prioriterad fråga för Kronans Apotek. Därför erbjuder vi allmänheten möjlighet att lämna in läkemedelsavfall på våra apotek för vidare borttransport och kontrollerad destruktion. För att öka benägenheten att lämna in överblivna läkemedel erhåller kunden rabatt på handelsvaror. Vi erbjuder även vårdhem och andra typer av boenden en tjänst för hantering av oanvända läkemedel.

Jämfört med andra länder har vi i Sverige en hög andel överblivna läkemedel som lämnas in till apoteken för säker kassering. Detta framgår bland annat i en rapport från OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development); **Management of pharmaceutical household waste, OECD 2022 Paris**. Tillsammans har vi kommit en bra bit på väg, men vår bild av läget är att det finns utrymme för förbättringar.

Läs mer på kronansapotek.se